

FULD TALE

Arrangement: Samråd i Kulturdvalget om overholdelse de internationale forpligtelser vedrørende menneskerettigheder i forbindelse med afholdelse af store idrætsbegivenheder.

Åbent eller lukket: Åben

Dato og klokkeslæt: 15. april 2015 kl. 9.30

Sted: Christiansborg: Lokale 1-133.

Taletid: -

Forv. Antal deltagere: -

Evt. andre forhold ministeren bør være opmærksom på: **Ministeren skal besvare spørgsmål N, O, P og R.**

Anni Matthiesen (V) har stillet spm. N:

Hvad er ministerens holdning til beslutningen om at der skal afholdes VM i fodbold i Qatar i 2022?

Anni Matthiesen (V) har stillet spm. O:

Har ministeren mulighed for at påvirke denne beslutning – og hvis ja hvordan?

Anni Matthiesen (V) har stillet spm. P:

Hvornår mener ministeren, at Folketinget bør tage ansvar og blande sig i sportslige beslutninger, som f.eks. afvikling af VM i diktaturstater som Qatar?

Jørgen Arbo-Bæhr (EL) har stillet spm. R:

I forlængelse af ministerens svar på spørgsmål 112 – KUU alm. del, bedes ministeren forklare, hvordan DBU skal lægge det fornødne pres på FIFA? Desuden bedes ministeren redegøre for EU-medlemsstaternes fælles erklæring fra oktober 2013, herunder hvad der menes med "..alle stater, der deltager i afholdelse af store sportsbegivenheder, til at overholde sine internationale forpligtelser om menneskerettigheder, herunder ikke-diskrimination, ytringsfrihed og foreningsfrihed".

Der er desuden stillet udenrigsministeren et spørgsmål (Q) om opfølgningen på anbefalinger til Qatar vedr. migrantarbejderes arbejdsforhold og menneskerettigheder.

Kontaktperson: **Martin Holmlund Lauesen: 25 44 27 15**

Tak for spørgsmålene. Det er jo et vigtigt emne, som det er positivt, at vi får belyst fra forskellige vinkler. Vi havde også en god forespørgselsdebat i marts måned, hvor vi kunne se, at vi ikke ligger langt fra hinanden i de grundlæggende spørgsmål om håndteringen af placeringen af store idrætsbegivenheder.

Jeg er blevet stillet 4 spørgsmål om overholdelse af de internationale forpligtelser vedrørende menneskerettigheder i forbindelse med afholdelse af store idrætsbegivenheder.

Jeg vil indledningsvis kort komme med et par generelle bemærkninger om idrætten – og idrættens væsen. For det grundlæggende omkring idrætten er vigtigt at have i baghovedet, når vi drøfter store idrætsbegivenheder og forholdet til menneskerettigheder. Derefter vil jeg besvare spørgsmålene et af gangen:

Idræt er dybest set lege, der handler om at dyrke en ædel kappestrid, hvor udøvere og tilskuere mødes om deres passion – om idrætten – på tværs af forskelligheder. Derfor skaber idrætten fællesskaber. Og derfor er idrætten god til at samle folk på tværs af nationer, kulturer, religioner og politisk ståsted.

Det er vigtigt, at idrætten – og idrætsudøverne – er bevidste om idrættens integritet: Fair Play, idræt er lege, idrætten udvikler talenter, der stræber efter at være den bedste i klubben – i landet – i verden.

Idrættens integritet er tømret sammen af fællesskaber, af demokratisk åbenhed og af gennemsigtighed. Jeg lægger vægt på, at idrætten påtager sig sit ansvar for at beskytte idrættens integritet.

Og så til min besvarelse af spørgsmålene: Jeg svarer først på de tre spørgsmål fra fru Anni Matthiesen (N, O og P) og derefter på spørgsmålet fra Hr. Jørgen Arbo-Bæhr (R).

*

Spørgsmål N lyder: *”Hvad er ministerens holdning til beslutningen om, at der skal afholdes VM i fodbold i Qatar i 2022?”*

Det er de internationale idrætsorganisationer, som placerer værtskabet for internationale idrætsbegivenheder – i dette tilfælde FIFA. Såvel danske som internationale

idrætsorganisationer er private organisationer, som bygger på medlemsdemokrati. Derfor må deres ageren søges påvirket gennem medlemsdemokratiet, og lederne af idrætsorganisationerne må politisk stå til ansvar over for deres medlemmer og over for offentligheden. Det er derfor også FIFA, der skal stå på mål for beslutningen om at placere VM i fodbold i 2022 i Qatar.

Så er der nogle drøftelser i EU – hvilket jeg også vil komme tilbage til i min besvarelse af spørgsmål R. Men det vi drøfter, er nogle generelle betragtninger om, hvilke kriterier vi fra EU's side finder, at værtslande bør leve op til. Eksempelvis gennemsigtighed og demokrati i budprocesser, menneskerettigheder, ikke-diskrimination og bæredygtighed. Der er alene tale om drøftelser om generelle kriterier – ikke om placeringer af konkrete begivenheder. Det er idrættens opgave.

*

Og spørgsmål O lyder: *”Har ministeren mulighed for at påvirke denne beslutning – og hvis ja hvordan?”*

Som jeg nævnte før, er det de internationale idrætsorganisationer, som placerer værtsskabet for de internationale idrætsbegivenheder. Og de internationale idrætsorganisationer er – ligesom de nationale idrætsorganisationer – private foreninger.

I dette tilfælde er det således det internationale fodboldforbund, FIFA, som har truffet beslutning om placeringen af VM i fodbold. Dansk Boldspil Union er medlem af FIFA, og det er DBU, som udgør den danske stemme i FIFA.

Regeringen har ikke mulighed for at påvirke beslutningen om, at der skal afholdes VM i fodbold i Qatar 2022. Det er i øvrigt helt i overensstemmelse med vores demokratiske princip om foreningsfrihed.

*

Spørgsmål P lyder: *”Hvornår mener ministeren, at Folketinget bør tage ansvar og blande sig i sportslige beslutninger, som f.eks. afvikling af VM i diktaturstater som Qatar?”*

Lad mig slå fast, at regeringen er af den opfattelse, at de internationale konventioner om menneskerettigheder til enhver tid skal respekteres. Det arbejder vi for i alle relevante internationale fora.

Lad aldrig sportsfolkene blive gidsler. Blev der sagt under forespørgselsdebatten. Lad aldrig idrætten blive gidsel, vil jeg tilføje. I stedet skal vi i fællesskab holde idrættens integritet i hævd. Det kan vi bl.a. gøre ved, at vi hver især holder de værdier i hævd, som idrætten som den ideelle organisation og forening lever af.

Det betyder også, at vi i Folketinget skal respektere foreningsfriheden. Af samme grund har jeg heller ikke kritiseret beslutningen om at placere VM i 2022 i Qatar. Og jeg har heller ikke sat spørgsmålstegn ved, om danske udøvere skal deltage, når den tid kommer – hvis Danmark kvalificerer sig. Selvfølgelig skal de det. At stille krav om andet ville være respektløst overfor deres forberedelse.

Men jeg har åbent diskuteret med bl.a. idrættens organisationer, hvordan vi kan fremme mulighederne for, at der bliver mere åbenhed i de beslutninger, som træffes af de internationale idrætsorganisationer.

Det må være op til idrætsorganisationerne at træffe deres egne beslutninger – men at gøre det åbent og på demokratisk vis. Og derefter at stå på mål for deres egne beslutninger.

Det er også derfor, at Folketinget ikke kan blande sig i de konkrete beslutninger – og heller ikke bør blande sig. Men som politikere kan vi lægge pres på idrætsorganisationer for, at de sikrer demokratiske beslutningsprocesser, der er præget af åbenhed og gennemsigtighed. Og så kan vi tage den kritiske dialog, hvor vi gør opmærksom på, at vi som politikere håber, at idrætsorganisationerne vil tage med i deres overvejelser, hvad placeringen af de enkelte idrætsbegivenheder vil betyde for deres idræt – og for deres idræts omdømme. Det er ikke ligegyldigt, hvem idrætten låner deres legitimitet til. Det gælder sponsorer, og det gælder stater, som vil låne idrættens legitimitet til at styrke deres omdømme.

Endelig skal jeg besvare **spørgsmål R, som lyder:** ”*I forlængelse af ministerens svar på spørgsmål 112 – KUU*

alm. del, bedes ministeren forklare, hvordan DBU skal lægge det fornødne pres på FIFA? Desuden bedes ministeren redegøre for EU-medlemsstaternes fælles erklæring fra oktober 2013, herunder hvad der menes med ”..alle stater, der deltager i afholdelse af store sportsbegivenheder, til at overholde sine internationale forpligtelser om menneskerettigheder, herunder ikke-diskrimination, ytringsfrihed og foreningsfrihed”. ”

Jeg vil for overskuelighedens skyld starte med at besvare den del, som handler om, hvordan DBU skal lægge det fornødne pres på FIFA. Derefter vil jeg besvare den del, der handler om EU-medlemsstaternes fælles erklæring.

Lad mig indledningsvis understrege, at DBU er en forening, som er baseret på medlemsdemokrati. Jeg hverken kan eller vil diktere DBU's holdninger og ageren.

Men som en værdibåren forening, forventer jeg naturligvis, at DBU er med til at rejse debatter internt såvel som i regi af FIFA – også om de svære emner. Jeg forventer, at DBU tager stilling – formulerer holdninger – og lever op til dem i deres gøren og laden.

Eksempelvis har jeg en forventning om, at DBU bidrager til at sætte fokus på åbenhed i beslutningsprocesser. DBU kunne eksempelvis gå i dialog med FIFA om, hvordan FIFA kan bidrage til at sikre, at menneskerettigheder og arbejdstagernes rettigheder ikke bliver krænket i forberedelserne af deres store idrætsbegivenheder – måske ligefrem inkluderer menneskerettigheder o.l. i vurderingen af bud på værtskaberne.

Men alt det er op til idrætten selv at definere. Jeg håber blot, at DBU tager det ansvar på sig, det er at være en del af noget større – at indgå i et internationalt fællesskab. Og udnytter sine muligheder for at påvirke de internationale omgivelser.

Så vil jeg besvare den del af spørgsmålet, som handler om EU-medlemsstaternes fælles erklæring.

Erklæringen blev afsendt før OL i Sochi, i 2014, og skal ses i lyset af den daværende debat op til OL i Sochi. Debatten handlede om Ruslands lovgivning vedrørende homo- og biseksuelles samt transpersoners forhold.

I erklæringen sender Danmark sammen med 18 andre EU-medlemslande en opfordring til såvel EU som til EU's medlemsstater og stater uden for EU om at overholde menneskerettighederne. Det gælder både stater, som har værtsskabet for store idrætsbegivenheder, og stater generelt.

I erklæringen bliver der – set i lyset af debatten om OL i Sochi – særligt lagt vægt på ikke-diskrimination, ytringsfrihed samt forenings- og forsamlingsfrihed, som vi finder er nogle universelle rettigheder, som alle mennesker bør nyde, uanset hvilken baggrund, tilknytning eller anskuelse de måtte have.

I forlængelse af EU's arbejdsplan for idræt deltager Danmark desuden i EU's arbejde med good governance eller god forvaltning, og bl.a. indgår Danmark i en arbejdsgruppe, der udarbejder vejledende principper vedrørende demokrati, menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder inden for idrætten, herunder i forbindelse med tildeling af store idrætsbegivenheder.